

Моїсєєнко Т. Є.
канд. екон. наук, доцент
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
м. Київ, Україна

СУЧАСНІ ОРІЄНТИРИ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ МОЛОДІ УКРАЇНИ ТА ЇХ СПІВПРАЦЯ З РОБОТОДАВЦЯМИ ПРЕДСТАВНИКАМИ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ

Питання працевлаштування молодого спеціаліста, випускника або ще студента ВНЗ та підбору персоналу компанією є складним двостороннім та однаково важливим процесом для обох його учасників. З одного боку, пошукач прагне знайти роботу, яка б відповідала його очікуванням за встановленими заздалегідь пріоритетами (для кожної людини такі пріоритети є різними та базуються на її світобаченні та соціальному положенні). З іншого боку, роботодавець, який прагне отримати у свою команду професійного та відданого працівника, який би створював для компанії додаткові можливості та прибуток, а у найкращому випадку, ще й коштував компанії прийнятну ціну. Отже, питання комунікації зазначених сторін є актуальним та має тенденцію до зростання рівня важливості його обговорення за рахунок посилення міграційної активності молоді.

Згідно даних опублікованих Державною службою статистики України за 2019 - 2020 рр. послуги з вищої освіти надають 281 університет, академія та інститут, де навчається 1 млн 266 тис студентів [1], крім того, в Україні за той же період 338 коледжів, технікумів та училищ готує ще 173,6 тис студентів [1], що формує пропозицію для роботодавців представлених на ринку України та за її межами (враховуючи рівень міграції). Також, виходячи з кількості минулорічних випускників, а це 388,8 тис. осіб (2019 рік) [1] плюс студенти, що навчаються на останніх курсах навчальних закладів, можна говорити, що саме вони є пошукачами на ринку праці та потенційно новими співробітниками компаній.

Проте, варто відзначити і той факт, що не всі молоді спеціалісти, випускники розглядатимуть Україну, як перспективне місце для життя і роботи. Про такі їх рішення свідчать результати численних соціологічних опитувань, наприклад за даними "Молодь України 2018", виявилось, що близько 56,5% молоді в Україні мають наміри жити і працювати на батьківщині, 21% респондентів зазначили, що планують працювати за кордоном певний період часу, проте потім повернутись в Україну. Напртивагу, відмітимо, що 11,7% сучасної молоді віком від 14 до 34 років шукають можливості для постійної роботи та життя за межами батьківщини, причому 4,3% з них планують це зробити найближчим часом [2].

Головною причиною, що спонукає українську молодь саме до таких рішень є прагнення до кращого життя, що в першу чергу пов'язане із економічними факторами впливу. До таких факторів можна віднести низький рівень заробітної плати (особливо, якщо порівнювати із аналогічними посадами у розвинених країнах), високий рівень безробіття, нестабільність розвитку вітчизняної економіки, високий рівень корупції, відсутність підтримки малого бізнесу та налагодженого законодавства для самозайнятих осіб, інше. За даними дослідження "Зовнішня трудова міграція населення України", основною причиною виїзду за кордон 6 з 10 мігрантів назвали низький рівень оплати за відповідну роботу в Україні [3].

Враховуючи зазначене, можна помітити, що при виборі місця роботи молоді спеціалісти та випускники ВНЗ керуються саме економічними міркуваннями, шукають саме фінансову вигоду. Проведені дослідження дозволяють виокремити фактори, які сучасна молодь відзначає, як найбільш важливі у процесі пошуку роботи та переваг вибору роботодавця, а саме: дохід; можливість своєю роботою принести користь суспільству; можливість роботи з людьми; стабільність; можливість досягти поставлених цілей; кар'єрні можливості; робота у гідному колективі; зручний графік роботи.

За даними [4], майже третя частина пошукачів очікує отримувати заробітну плату від 12 000 до 24 000 грн (37%) або менше 12 000 (39%). У додаток відмітимо, що рівень середньої заробітної плати у 2019 році по Україні складає 9141 грн, у місті Києві 16207 грн, причому для стажерів цей рівень близько 4500 грн, а у крупних міжнародних компаніях близько 12500 грн.

Таким чином, професійний молодий фахівець, що обирає Україну, як місце для життя та роботи буде прагнути до високого рівня доходів та стабільності, що може схилити його до вибору роботодавця з числа представників крупного міжнародного бізнесу.

З 2000 найкращих, за даними Forbes, роботодавців світу, на вітчизняному ринку представлена значна кількість компаній, наприклад з ТОП-20 компаній здійснюють свою діяльність у бізнес просторі України 7 компаній, а саме: 2 - Microsoft, 7 - Dailmler, 10 - BMW Group, 15 - Siemens, 16 - Volkswagen Group, 17 - IBM, 18 - Salesforce.com (дані наведено у наступній послідовності: місце рейтингу та назва компанії) [5]. Такі компанії потенційно можуть стати роботодавцями для кращих випускників.

Крім того, інше відоме видання - Fortune у 2018 році опублікувало рейтинг кращих місць для роботи, обираючи з мультинаціональних компаній. До рейтингу потрапили компанії, цілеспрямована

культура яких є діловою перевагою, ставлячи працівників на перше місце. З ТОП-20, світових лідерів, в Україні представлено 15 компаній (таблиця 1) [6].

Таблиця 1 – Перелік компаній, представлених в Україні, що входять до лідерів світового рейтингу кращих місць для роботи запропонованих Fortune у 2018 році

№	Позиція у рейтингу	Місце в рейтингу, назва компанії	Кількість працюючих	Сфера діяльності
1	1	Salesforce	32000	інформаційні технології
2	2	Hilton	161000	готельні послуги
3	3	Mars, Inc	100000	Виробництво
4	6	DHL	98000	Логістика
5	8	Cisco	72904	інформаційні технології
6	9	Daimler Financial Services	12297	фінансова сфера та страхування
7	10	SAS Institute Inc.	14328	інформаційні технології
8	11	National Instruments Corporation	7412	Виробництво
9	12	Stryker	30808	охорона здоров'я
10	13	SAP SE	93000	інформаційні технології
11	14	Hyatt Hotels Corporation	110000+	готельні послуги
12	16	AbbVie	30000	біотехнології та фармацевтика
13	18	SC Johnson	13000	Виробництво
14	19	EY	261559	професійні сервіси
15	20	Admiral Group plc	9406	фінансова сфера та страхування

Відзначимо, що роботодавці зацікавлені у співпраці з молодими спеціалістами (студентами та випускниками ВНЗ), за даними запропонованими на он-лайн платформі пошуку персоналу та роботодавців [4] територіально зосереджені у Києві 60% / 70%, Харківській 8% / 8%, Одеській 6% / 4%, Дніпровській 5% / 3% та Львівській 4% / 3% областях. Високий рівень потреби у зазначеній категорії спеціалістів спостерігається у таких сферах, як: роздрібна торгівля (32%); маркетинг, реклама, PR (17%); консалтинг (11%); IT, інтернет, медіа (7%); фінанси, банки, інвестиції (7%) [4]. При тому, компанії, які зацікавлені у спеціалістах, які ще продовжують навчання та є перспективними, як працівники, часто пропонують зручні умови для співпраці, що відображається на типі зайнятості та графіку їх роботи. Проте, переважна більшість роботодавців на ринку праці пропонують повну зайнятість своїм робітникам, якщо вони вже випускники (85%) та трохи менший відсоток, якщо вони ще студенти (76%). Також можна відмітити наступні типи зайнятості для випускників та студентів відповідно: часткова зайнятість (9%; 17%); стажування (5%; 6%); проектна робота (1%; 1%) [4]. При тому, графік роботи для випускників у 84% є повний день, в той час, як для студентів цей показник лише 63% і 20% для них – гнучкий графік, який вже для випускників становить 9%. Роботодавці пропонують дистанційну роботу для випускників у 3% випадків і у 10% для студентів, а також змінний графік для випускників - 3% і 7% для студентів [4].

Таким чином, молоді перспективні спеціалісти зацікавлені у пошуку стабільного місця роботи із гідним рівнем оплати праці, а отже схильні до обрання міжнародної компанії, як роботодавця, а роботодавці у свою чергу, готові запропонувати зручні умови для ефективної співпраці. Питання напрямів співпраці є актуальними та потребують подальших досліджень та розглядатимуться у наступних роботах.

Література:

1. Державна служба статистики України: URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 08.04.2020)
2. Результати загальнонаціонального дослідження «Українське покоління Z: цінності та орієнтири» URL: http://neweurope.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/Ukr_Generation_ukr_inet-2.pdf (дата звернення 08.04.2020)
3. Трудова міграція молоді та її наслідки для дітей в українському суспільстві: URL: https://ukr-socium.org.ua/wp-content/uploads/2011/07/161-168_no-3_vol-38_2011_UKR.pdf (дата звернення 08.04.2020)
4. Head Hunter: URL: <https://kiev.hh.ua/article/25925> (accessed 8 March 2020)
5. Global 2000: The World's Best Employers: URL: <https://www.forbes.com/lists/worlds-best-employers/#59f9effa1e0c> (accessed 8 March 2020)
6. World's Best Workplaces: URL: <https://fortune.com/2018/10/15/worlds-best-workplaces-2018/> (accessed 10 March 2020)